

ORAVECZ PÉTER

Szőnyegporolók

Se szőnyegről, se porolásról, se szőnyegporolásról
nem jutnak eszembe a szőnyegporolók.

A szőnyegporolók, amik végigkísérték gyerekkoromat.
Alapvetően két félek voltak: lakótelepiek és társasháziak.
A lakótelepiek keresztrúdjai mozdíthatatlan betonoszlopok
közé ékelődtek, míg a társasházi változat üreges
vascsövekből lett összeforrasztva, mit a lábaknál
e primitív szerkezet síkjára merőleges pillérek támogattak.
A szőnyegporolás legföljebb mint szekunder funkció
jöhetett számításba, mert e strapabíró installációk
leginkább csak jeles ünnepek előestéin részesültek
nevükhöz méltó bánásmódban, az év többi napján
kondicionáló és egyensúlyérzék fejlesztő segédeszközként
vette igénybe őket a környék kiskorú lakossága.

Délután ötkor a szőnyegporolónál – ilyeneket is mondtunk,
mert ezek a mászó alkalmatosságok egyébiránt találkozások
színtereinek jelölői voltak, minthogy csak nehezen
vagy egyáltalán nem mozdítható jellegükből fakadóan
állandó koordinátákkal rendelkeztek, és kevesebb volt belőlük,
mint fából vagy kockaházból, szóval könnyű volt megtalálni őket.

Horizontális tengelyük a fogócskázás végkifejletének kedvezett,
s vertikális kiterjedésüknek köszönhetően pl. megcsodálhattuk
esténként a szeméttelp kőfalán túl lebukó Napot.

Legyőzött félelmek és életveszélyes balesetek,
be nem vallott szerelmek és tönkrement barátságok –
ezek az esztétikailag felbecsülhetetlenül alacsony értéket képviselő
ormótlan vasszerkezetek többet tudnak rólunk, mint saját szüleink
vagy mi magunk, hisz a gyermekkor önkívületében
semelyikőnknek nem állt módjában önmagát megfigyelni.
Kivételt csak az olyan pillanatok képeztek, mikor
kettesben maradtam a szőnyegporolóval, mert a többiek
leckét írtak vagy szobafogságban senyedtek valamelyik
kivilágított ablak négyszögében. Ilyenkor annyira üres voltam,

hébe-hóba merült csak fel bennem egy-egy kósza gondolat.
Nagy ritkán papírra vettem párat, hogy aztán galacsinná
gyúrjam és a vascső közepébe tuszkoljam őket.
Elképzelnem sem tudom, mi mindent rejt magában
az a néhány lakótelepi palackposta, melyhez valaha
közöm volt, de már nem is akarom megtudni, mert
bizonyosan tudom, hogy mostani lelkiállapotom
és az akkoriak közt semmi de semmi különbség nincsen.
Ilyenkor mintha nem volna tanulsága semminek,
s mintha idő se volna, hisz csupán egy elmondhatatlan
hangulat létezik, melyben csak hébe-hóba merül fel bennem
egy-egy kósza gondolat – illetve legújabbban a szőnyegporolók.

Farkasvár

Egy fáklya fénykörében állunk,
végtelenbe tűnő folyosókon
falkákba verődnek az árnyak.
A legrosszabb, ami történhet,
hogy nem történik semmi.

Fél szemmel a sötétet fürkészsze
kiügyeskedjük helyéről a lángot,
magunk előtt tartva lassan elindulunk.
A tűz ereje megtízszereződik,
óvatlan denevéreket pörkölünk halálra.

Falnak vetve hátunk,
oldalazva ereszkedünk a lépcsőn,
minden lépés kiszámított.
Az éhség nem ismer türelmet,
eleven martalék a falka leggyengébbike.

A folyosók sötétje megszokhatatlan.
A fáklya fénye szinte elvakít.
Évekig tart, míg a kapuig érünk.

Kihátrálunk, meglepődve tapasztaljuk:
senki, semmi nem követ.

Odabent minden ismerős volt.
Idekint ismeretlen béke.

Fizika

Egy féregjáratban szokásunk feleszmélni,
mikor (a nehézkedési erőnek
az átlagosnál jobban engedelmeskedve)
az óramutató járásával megegyező irányban
kerülgetjük a liftet.
Néha megelőznek, néha szembejönnek
a fülkébe zárt emberi hangok.
Közben az idő térnek álcázza magát,
a gyűrődések mentén lépcsőházak keletkeznek.
Ez vagyunk ilyenkor, ez a feleszmélés,
a cipőtalp ütemes súrlódása
és a lassulást kikényszerítő lépcsőforduló.
Ezek a kegyelem percei életünkben,
mikor minket dúdol a dallam.
Mikor az elejtett pöttyös labdák
egész a földszintig pattognak.